

98/2012

BUDAPEST FŐVÁROS XVI. KER. ÖNKORMÁNYZATÁNAK ALPOLGÁRMESTERE

Készült a Képviselő-testület 2012. május 9. napján tartandó ülésére.

Tárgy: Idősügyi Stratégia megalkotása

Tisztelt Képviselő-testület!

2012 az aktív idősödés és a nemzedékek közötti szolidaritás európai éve.

„Az európai év célja a figyelemfelkeltés, a tájékoztatás, valamint a bevált gyakorlatok terjesztése. Emellett a politikai döntéshozókat és az érintett feleket hivatott arra serkenteni minden szinten, hogy könnyebbé tegyék az aktív idősödést.”

A XVI. kerületi Önkormányzat 2010-ben teljesítette az összes jogszabályi kötelezettségét az idős-ellátás területén azzal, hogy szerződést kötött az idősök átmeneti otthonának biztosításra a IV. kerületi önkormányzattal. Ezt követően az ellátások szinten tartása, fejlesztése mellett nagyobb hangsúlyt fordíthatunk az idősök életminőségét javító számos önként vállalt feladatra (többek között ezek leírását is tartalmazza a Stratégia). A terület azért kiemelkedő fontosságú, mert a társadalom, így a XVI. kerület lakossága is idősödő, nő a születéskor várható élettartam.

Az Idősügyi Stratégia e két fenti ok apropóján született meg, előkészítő munka után. Budapest XVI. kerületében élő idősök és családjaik problémáira, jellegzetes élethelyzeteire reagálva kíván célokat, irányvonalakat meghatározni.

Kérem, a Tisztelt Képviselő-testületet, az Idősügyi Stratégia megismerése után az előterjesztet tárgyalja meg, és alkossa meg a dokumentumot!

Határozati javaslat:

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete megalkotja az előterjesztés mellékletét képező Idősügyi Stratégiát.

Határidő: 2012. május 9.

Felelős: Kovács Péter polgármester
(a döntés egyszerű szótöbbséget igényel)

Budapest, 2012. április 23.

Dr. Csomor Ervin
alpolgármester h.

Láttam:

Áncsin László
jegyző

Az előterjesztést az Egészségügyi és Szociális Bizottság tárgyalja.

Melléklet: Idősügyi Stratégia

IDŐSÜGYI STRATÉGIA

2012.

BUDAPEST FŐVÁROS XVI. KERÜLET ÖNKORMÁNYZATA

TARTALOMJEGYZÉK

1. AZ IDŐSÜGYI STRATÉGIA MEGHATÁROZÁSA, CÉLJA	3
2. AZ IDŐS KOR	4
3. DEMOGRÁFIAI JELLEMZŐK, A CÉLCSOPORT JELLEMZŐI A XVI. KERÜLETBEN	5
4. A XVI. KERÜLETI IDŐSELLÁTÁS BEMUTATÁSA	11
4.1. KÖTELEZŐ ÖNKORMÁNYZATI FELADATOK	12
4.1.1. PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK	12
4.1.2. SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ALAPELLÁTÁSOK	13
4.2. ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATOK	16
4.2.1. FÜTÉSI TÁMOGATÁS	16
4.2.2. JELZŐRENDSZERES HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS	16
4.2.3. NYUGDÍJASOK SEGÍTŐ SZOLGÁLATA	17
4.2.4. KATTINTS NAGYI! PROGRAM	18
4.2.5. NAGYI, MONDJ EGY MESÉT! PROGRAM	18
4.2.5. KARITATÍV EGYESÜLETEK PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGE	18
4.2.6. EGYÉB, AZ IDŐSEKET TÁMOGATÓ TEVÉKENYSÉGEK, NÉPSZERŰ PROGRAMOK	19
5. AZ IDŐSEK BEVONÁSA A XVI. KERÜLET ÉLETÉBE	20
5.1. IDŐSÜGYI TANÁCS	20
6. A XVI. KERÜLETI IDŐSÜGYI SZERVEZETEK	20
7. STRATÉGIAI TERVEK, CÉLKITŰZÉSEK	21
7.1. JÖVŐKÉP	21
7.2. EGYÜTTMŰKÖDÉSI LEHETŐSÉGEK	23
7.3. A CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK ESZKÖZEI	24

1. AZ IDŐSÜGYI STRATÉGIA MEGHATÁROZÁSA, CÉLJA

Az **időskorúak** a hagyományok, szokások, értékek, bölcsesség továbbörökítői. Kapcsolatot jelentenek a generációk között, szimbolizálva, hogy honnan ered a család. Példaképek a fiatalabb generációk számára, és segítséget nyújtanak, megoldást mutatnak problémák esetén.

Az **időügyi stratégia** (továbbiakban: stratégia) Budapest XVI. kerületében élő idősök és családjaik problémáira, jellegzetes élethelyzeteire reagálva kíván legalább két évre célokat, irányvonalakat meghatározni, melynek mentén az idősök által igénybe vehető szolgáltatások alakulnak, az Önkormányzat és az időügyi szervezetek aktív kapcsolata realizálódik. Általános célokat fogalmaz meg, melyre a konkrét végrehajtási technikák épülhetnek. A stratégia megalkotását indokolja, hogy a társadalom, így a XVI. kerület lakossága is idősödő, nő a születéskor várható élettartam. Apropója pedig az, hogy 2012 az aktív idősödés és a nemzedékek közötti szolidaritás európai éve.

A kerületi stratégia magába foglalja az Időügyi Nemzeti Stratégia megvalósításában való részvétel célját, de annak csak azokat az elemeit részletezi, melyek helyi szinten kezelhetők.

A stratégia foglalkozik az idősödő, és az idős korcsoport helyzetével egyaránt.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szoc. tv.) 92. § (3) bekezdése szerint az Önkormányzat kötelező feladata volt (először 2004-ben) megalkotni szociális szolgáltatástervezési koncepcióját (továbbiakban: SZTK), melyet két évente december 31-éig felülvizsgál.

Az SZTK arra hivatott, hogy kijelölje azokat az irányokat, amelyek alapján a szolgáltatási stratégiák, operatív programok, fejlesztési projektek megfogalmazódnak. Meghatározza azt a fő szakmai, gazdasági irányt, melyhez kapcsolódnia kell a programoknak, feladata, hogy jelöljön ki felfogásmódot, nézőpontokat, elgondolásokat, a teljes rendszert nézve, annak fontosabb színtereit meghatározza.

Az SZTK-ban megfogalmazottak szerint a kerületi szociálpolitikai célcsoportjai között szerepelnek időskorúak, kiemelve az egyedülállókat, akik a kerület sajátosságai alapján általában családi házat tartanak fenn alacsony nyugdíjuktól, és egyéb (egészségügyi) hátrányokkal is küzdenek.

Az időügy természetesen nemcsak a szociálpolitikára épít, és nemcsak a szociális problémákkal hivatott foglalkozni, hanem része elsősorban az egészségügy, a családok kohéziójának elősegítése, illetve az oktatási ágazattal való együttműködési lehetőségek. Azonban mivel az idősök ellátásának rendszere a szociális ágazat, az SZTK-ban meghatározottak keretét adnak a stratégia megfogalmazásához.

A Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat egyetért a Nyugdíjasok Országos Képviselőtestületének 2010. évi felhívásában foglaltakkal, miszerint cél és feladat

- az idősödés pozitív felfogásának érvényre juttatása,
- az időskorúak diszkriminációjának csökkentése,
- az idősökben meglévő képességek megőrzése, az időskorúak társadalmi erőforrás szerepének tudatosítása a helyi társadalomban,
- a különböző generációk közötti egyezség megteremtése,
- a jó gyakorlatok átvétele más időspolitikákból,

- az élethosszig tartó tanulás igényének megteremtése, és az ehhez szükséges feltételek megteremtése

2. AZ IDŐS KOR

Az emberiség története során folyamatosan változott az időskorról és az öregekről alkotott nézet. Jelen társadalmunkban a felgyorsultság, illetve az aktív idős kor hosszának kitolódása jellemző. A nézeteket is aktuálisan ehhez kell igazítani, formálni kell az egész társadalom hozzáállását.

Az időskor alsó határának tekinthetünk egy demográfiai adatot társadalmi, vagy jogszabályi megállapodás alapján. Ilyen lehet például a nyugdíjkorhatár elérése, ami tipikusan más a férfiak és a nők esetében. Ez a megközelítés kapcsolódhat egy olyan szociálpszichológiai szemlélethez, ami az aktív kor végeztével a családi életciklusok alapján határozza meg a korcsoportokat, és így az idős kort ahhoz köti, amikor a gyerekek kirepülését és a munkában töltött időszak befejezését követően a házaspárnak új tevékenységekkel kell megtöltenie életét, és újra kell építeni saját kapcsolatukat, feladataikat. Az eddigi szempontok egy statisztikai adathoz köthetők, de korántsem biztos, hogy a nyugdíjas kor elérése az aktivitás elvesztését is jelenti, nagy kérdés, hogy beszélhetünk-e ténylegesen idős korról. Mindezt nehezíti az a tényező, hogy az egészségi állapotra vonatkozóan vannak ugyan szabályszerűségek, amelyek tipikusan az idős korról jelentkeznek, de ezek sem egyértelműek, nem mindenkinél, és nem ugyanakkor jelentkeznek. Általánosításra viszont alkalmasak.

Az idősödés tehát egyszerre biológiai, egészségügyi, mentális és szociális változások folyamata, melyek megfelelő támogató környezetben nem zárják ki a jó életminőséget.

Sikeres és aktív idős kort és öregedést eredményez a minél hosszabb időn át fenntartható egészséges állapot. Ehhez járul hozzá a betegségek megelőzése; az egészséges életmód és táplálkozás; a rossz szokások felismerése és elhagyása; napi- és heti-rend szerinti élet, mely mozgást, társas kapcsolatokat tartalmaz; a szellemi frissesség megőrzése érdekében tett szabadidős elfoglaltságok; az aktív élet, melyben minden idős megtalálja helyét, szerepét a családban, kisközösségben, társadalomban. Az aktív idős kor része még a társadalomban való teljes szerepvállalás, a munkavállalás vagy önkéntes munka lehetősége, valamint a teljesen önálló életvitel, a lakókörnyezet, infrastruktúra és informatikai környezet megfelelővé alakításával.

Néhány megközelítés az idős kor meghatározásához:

Egészségügyi szempontból:

Ma már nem azt fogalmazzuk meg, hogy „korfüggő kórosságok és betegségek” jellemzik a korosodást, hanem a gerontológia új megközelítésében, „korban gyakoribbá váló változásokról” szólunk. Ezek között a változások között a mindenkori esélyek és kockázatok aránya dönti el az öregedés és öregkor életminőségét, ezen belül a „fenntartható egészséget” testileg, lelkileg, társas-társadalmilag egyaránt. Az információrobbanás soha nem tapasztalt „inger-és hírismereti nyomást” gyakorol a mindennapok emberére, gyorsuló nemzedéki, akár évjáratí különbségekkel.¹

Társadalmi szempontból:

Az idősök a társadalomnak a munkaerőpiac szempontjából már nem aktív csoportját képezik. – általánosságban. Azonban az életkor megnövekedésével egyre hangsúlyosabb,

¹ Prof. Dr. Iván László: A gerontológia újabb eredményei: az egészséges öregedés esélyei és kockázatai In: <http://www.medlist.com/HIPPOCRATES/IV/6/381main.htm>

hogy az idősök tartalmas, aktív életet élhessenek, hisz nyugdíjas korukban még évtizedek állnak előttük egészségesen.

A gyerekvállalás idejének kitolódásával a család sok esetben nem nyújt a nyugdíjasok számára elfoglaltságot, feladatot.

A nyugdíjas korosztály aktívabb, „fiatalosabb”, mint a néhány évtizeddel ezelőtt. Hátralévő életüket nem az életpálya lefelé irányuló szakaszaként élik meg, hanem tanulni vágnak, és felfedezni a gyorsan változó világ újdonságait, amelyben élnek.

Pszichológiai szempontból:

Az idős kor klasszikusan a veszteségek időszaka. Kezdődik az egyik legnagyobb életforma váltással, a nyugdíjazással, vagyis a munka elvesztésével, mely eredményezi a napi rutin megváltozását, mely krízishez vezethet. Jelentkezik a fizikai és szellemi képességek hanyatlása, betegségek, szűkülő kapcsolatok, barátok, munkatársak elvesztése, illetve a legnagyobb veszteség, a társ halála. Mindezek a változások új szerepeket, új, eddig ismeretlen élethelyzeteket teremtenek, melyekkel meg kell birkózni.

Szociális szempontból:

Szociális szempontból azokkal a lehetőségekkel, feladatokkal foglalkozunk, melyre az Önkormányzatnak befolyása van. A stratégia nem tér ki kormányzati hatáskörbe tartozó kérdésekre, hanem a helyben megválaszolható problémákkal foglalkozik.

Szociális segítségnyújtás szempontjából mindenek felett álló cél, hogy az idősök megkapják azt a támogatást, mely életüket könnyebbé teszi, de ezt lehetősége szerint minél hosszabb időtartamban, saját otthonukban, környezetükben kapják meg, illetve állapotuknak, lehetőségeiknek megfelelően annyi segítséget kapjanak csak, mely nem eredményezi azt az állapotot, hogy már nem áll érdekében tenni saját sorsa, helyzete előre-mozdításáért. Cél tehát a konkrét segítségnyújtás mellett az támogató környezet biztosítása, mely célt és a hasznosság érzését biztosítja.

3. DEMOGRÁFIAI JELLEMZŐK, A CÉLCSOPORT JELLEMZŐI A XVI. KERÜLETBEN

A kerület rövid, néhány szavas ismertetése elengedhetetlen ahhoz, hogy lássuk, mik a kerület lakosainak sajátos jellemzői.

Kerületünk öt nagyobb településrészből áll:

- Rákosszentmihály: kezdetben a főváros üdülő telepe volt, majd köztisztviselők, művészek, és kispolgárok lakóhelyévé, az értelmiség üdülőhelyévé vált.
- Sashalom: a Budapestről kiszoruló kispolgároknak és szakmunkásoknak nyújtott lakóhelyet, megfizethető telek- és ingatlanáival.
- Mátyásföld: a gazdag réteg nyári rezidenciája volt előkelő, úri villáival.
- Cinkota: nemzetiségi lakóival felvidéki tót és szlovák paraszti hagyományaival élesen különbözik a többi településtől.
- Árpádföld: valódi fejlődése csak az 1930-as évekre tehető, ma „Pest Rózsadombjaként” emlegetik.

1950. január 1-én a települések összevonásával lett egy közigazgatási egység, a főváros XVI. kerülete.

A létrejött nagyüzemek (Ikarus, EMG, Aranykalász TSZ, Autóalkatrész Gyár, stb.), valamint a szovjet Déli Hadseregcsoporthoz tartozó főparancsnokságának működése miatt, a lakosság számának rohamos növekedése 1980-as évek végére elérte a 70.000 főt. Szükségessé vált a nagyarányú lakásépítés, de a település jellemzőihez igazodva ez nagyrészt családi házas építkezéssel valósult meg.

Az SZTK készítésekor, kikérte az érintett csoportok véleményét egyrészt az őket érintő problémák megfogalmazásában, másrészt az arra adott önkormányzati válaszok kialakításában, egyben a civil kontroll intézményét is megteremtve ezzel.

A kerület időspolitikájára jellemző, hogy a jogszabály szerint kötelező, és az önként vállalt szolgáltatásokat is úgy fejlesztjük, alakítjuk, hogy vagy az érintettek véleményét kérjük, vagy alapvetően az ő felvetéseikre reagálva hozunk létre lehetőségeket. Amikor arra alkalom adódik, meghallgatjuk és meghalljuk az idősök problémáit, igényeit, szándékait, elvárásait. Ez előfeltétele annak, hogy arra érdemben reagáljunk, illetve hogy tudjuk, mire is fogalmazunk meg célkitűzéseket.

1. sz. táblázat: XVI. kerület népességszáma, népsűrűsége (lakónépesség)

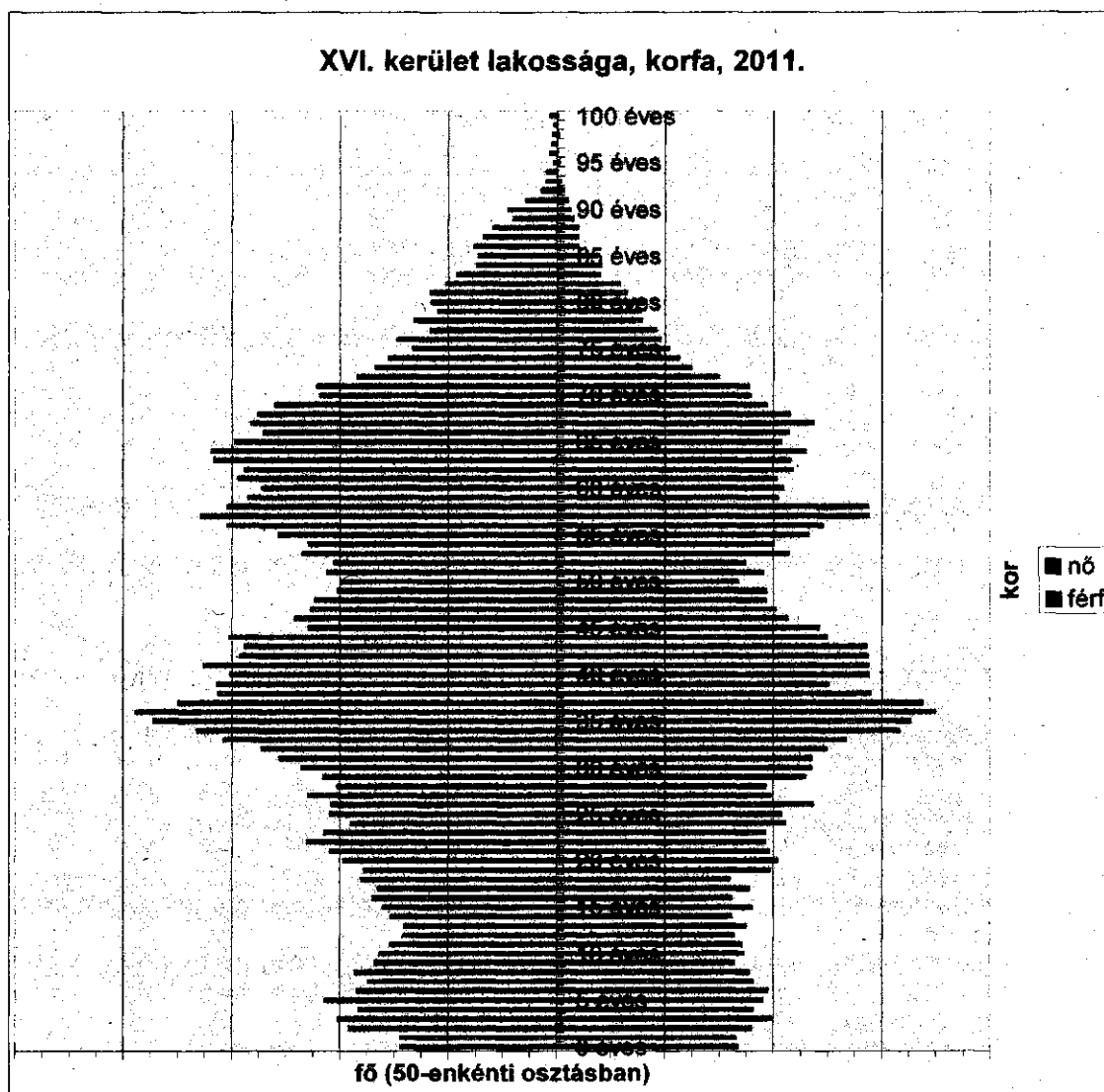
	Lakónépesség			Egy km2-re
Év eleje	Fő	változása az előző évhez képest		jutó lakó- népesség
		Fő	%	
1991	69600	..	..	2076
2000	71104	-41	0	2121
2001	70627	-477	-1	2107
2002	70203	-424	-1	2094
2003	69507	-696	-1	2073
2004	70419	+912	+1	2100
2005	71089	+ 670	+1	2121
2006	70536	- 553	-0,8	2104
2007	72021	+1458	+2,1	2149
2008	72725	+ 704	+ 0,97	2170
2009	72767	+ 42	+ 0,06	2171
2010	72 099	- 668	-0,99	2 151
2011	72 283	+274	+1,00	2 156

Forrás: Néesség-nyilvántartó

2. sz. táblázat: A népesség megoszlása korcsoport szerint

Életkor		Állandó népesség							Lakó népesség 2011
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
0-4	0-1	611	665	651	1 397	633	528	621	623
	1-4	2004	2 537	2 739	3 547	3 580	3 412	2 132	2 163
5-14		6678	6 544	6 461	6 487	6 549	6 670	6 974	6 966
15-18		3007	3059	3 085	3 018	2 911	2 744	2 674	2 634
19-34		15 932	15 729	15 856	15 673	15 232	14 642	13 564	14 509
35-60		26461	26 376	26 556	26 521	26 709	26 367	27 525	27 605
60-X		15163	16 853	15 626	16 563	16 990	16 690	18 473	17 783
Összesen:		70 536	70 686	70 974	71 809	71 971	71 053	71 963	72 283

Forrás: Népszámogatás

3. sz. táblázat: A 60 év feletti népesség megoszlása, 2011.

kor	férfi	nő	összesen	kor	férfi	nő	összesen
60 éves	419	545	964	82 éves	117	205	322
61 éves	406	589	995	83 éves	80	185	265
62 éves	436	577	1013	84 éves	83	149	232
63 éves	432	633	1065	85 éves	74	145	219
64 éves	459	638	1097	86 éves	40	153	193
65 éves	414	595	1009	87 éves	40	136	176
66 éves	429	542	971	88 éves	41	118	159
67 éves	475	564	1039	89 éves	31	81	112
68 éves	430	552	982	90 éves	26	92	118
69 éves	389	520	909	91 éves	20	58	78
70 éves	360	437	797	92 éves	14	29	43

71 éves	354	443	797	93 éves	8	20	28
72 éves	300	369	669	94 éves	3	18	21
73 éves	249	336	585	95 éves	6	6	12
74 éves	226	311	537	96 éves	3	13	16
75 éves	208	266	474	97 éves	1	10	11
76 éves	191	294	485	98 éves	4	9	13
77 éves	185	234	419	99 éves	0	5	5
78 éves	158	263	421	100+ éves	3	13	16
79 éves	155	219	374	összesen:	7 556	10 836	18 392
80 éves	158	231	389	teljes			
81 éves	129	233	362	népesség			
				arányában	22,28 %	28,12 %	25,44 %

Forrás: Népszámlás-nyilvántartó

4. sz. táblázat: A nyugdíjban, járadékban részesültek száma születési évek szerint, XVI. ker., 2010. (fő)

Születési évek	Nyugdíjak, járadékok mindösszege	Öregségi és öregségi jellegű nyugdíjas	Korhatár alatti rokkantsági nyugdíjas	Rehabilitációs járadék	Sajátjogú nyugdíjak összesen	Özvegyi nyugdíjak (főellátásként)
-1929	2 802	2 583	0	0	2 583	179
1930-39	5 164	5 105	0	0	5 105	28
1940-44	4 779	4 754	0	0	4 754	10
1945-49	5 086	4 658	363	0	5 021	17
1950-	3 469	1 137	1 264	40	2 441	157
Bes.kim.	1	1	0	0	1	0
Összesen:	21 301	18 238	1 627	40	19 905	391

Forrás: Nyugdíjfolyósító Igazgatóság

5. sz. táblázat: A nyugdíjban, járadékban részesültek számának megoszlása a havi teljes ellátás nagysága szerint, XVI. ker. - 2010.*

Havi teljes ellátás összege, Ft	Nyugdíjasok, járadékosok mindösszege (fő)	Ebből (fő):				
		Öregségi és öregségi jellegű nyugdíjas	Korhatár alatti rokkantsági nyugdíjas	Rehabilitációs járadék	Saját jogon nyugdíjban részesült összesen	Özvegyi nyugdíjban részesült (fő ellátásként)
-10 000	20	3	0	0	3	5
10 000-19 999	90	10	0	0	10	31
20 000-24 999	54	13	3	0	16	15
25 000-29 999	452	25	7	0	32	11
30 000-34 999	331	51	24	1	76	16
35 000-39 999	282	121	67	0	188	10
40 000-44 999	295	163	73	1	237	11
45 000-49 999	418	230	102	7	339	36
50 000-54 999	492	307	128	2	437	27
55 000-59 999	572	377	141	2	520	22
60 000-64 999	704	530	137	5	672	26

65 000-69 999	880	667	155	1	823	53
70 000-74 999	1 003	821	127	2	950	44
75 000-79 999	1 014	878	95	3	976	31
80 000-84 999	1 219	1 119	79	2	1 200	18
85 000-89 999	1 197	1 112	72	0	1 184	11
90 000-94 999	1 154	1 089	56	3	1 148	5
95 000-99 999	1 111	1 055	51	0	1 106	5
100 000-109 999	2 065	1 966	87	5	2 058	5
110 000-119 999	1 770	1 696	64	2	1 762	6
120 000-129 999	1 342	1 302	37	0	1 339	1
130 000-139 999	1 072	1 036	30	2	1 068	0
140 000-149 999	872	843	27	1	871	1
150 000-	2 892	2 824	65	1	2 890	1
Összesen:	21 301	18 238	1 627	40	19 905	391

megoszlása, %

Havi teljes ellátás százalékos megoszlása	Nyugdíjasok, járadékosok mindösszesen	Öregségi és öregségi jellegű nyugdíjas	Korhatár alatti rokkantsági nyugdíjas	Rehabilitációs járadék	Saját jogon nyugdíjban részesült összesen	Özvegyi nyugdíjban részesült (fő ellátásként)
-10 000	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3
10 000-19 999	0,4	0,1	0,0	0,0	0,1	7,9
20 000-24 999	0,3	0,1	0,2	0,0	0,1	3,8
25 000-29 999	2,1	0,1	0,4	0,0	0,2	2,8
30 000-34 999	1,6	0,3	1,5	2,5	0,4	4,1
35 000-39 999	1,3	0,7	4,1	0,0	0,9	2,6
40 000-44 999	1,4	0,9	4,5	2,5	1,8	2,8
45 000-49 999	2,0	1,3	6,3	17,5	1,7	9,2
50 000-54 999	2,3	1,7	7,9	5,0	2,2	6,9
55 000-59 999	2,7	2,1	8,7	5,0	2,6	5,6
60 000-64 999	3,3	2,9	8,4	12,5	3,4	6,6
65 000-69 999	4,1	3,7	9,5	2,5	5,6	13,6
70 000-74 999	4,7	4,5	7,8	5,0	6,6	11,3
75 000-79 999	4,8	7,6	5,8	7,5	4,9	7,9
80 000-84 999	5,7	6,1	4,9	5,0	6,0	4,6
85 000-89 999	5,6	6,1	4,4	0,0	5,9	2,8
90 000-94 999	5,4	6,0	3,4	7,5	5,8	1,3
95 000-99 999	5,2	5,9	2,6	0,0	5,6	1,3
100 000-109 999	9,7	10,8	5,3	12,5	10,3	1,3
110 000-119 999	8,3	9,3	3,9	5,0	8,9	1,5
120 000-129 999	6,3	7,1	2,3	0,0	6,7	0,3
130 000-139 999	5,0	5,7	1,8	5,0	5,4	0,0
140 000-149 999	4,1	4,6	1,7	2,5	4,4	0,3
150 000-	13,6	15,5	4,0	2,5	14,5	0,3
Összesen:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

*: egy személy több oszlopban szerepel (pl. aki öregségi nyugalmasban részesül, az egyben saját jogú, vagy hozzátartozói ellátásként is besorolt.) Így a táblázat 1., és 2-6. oszlopai között nincs számszaki összefüggés.

Forrás: Nyugdíjfolyósító Igazgatóság

6. sz. táblázat: Pénzbeli és természetbeni szociális támogatások adatai 2011. december (62 év felettiiek száma: 16 433)

Ellátási forma		Ellátásban részesültek száma	Ellátásban részesült 62 év felettiiek száma	% 62 év feletti ellátott / ellátásban részesült	% 62 év feletti ellátott / 62 év feletti lakos
Lakásfenntartási támogatás	Összesen	581	134	0,2306	0,0354
	Férfi	183	45	0,2459	0,0111
	Nő	398	89	0,2236	0,0242
Átmeneti segély	Összesen	215	37	0,1721	0,0131
	Férfi	77	15	0,1948	0,0047
	Nő	138	22	0,1594	0,0084
Közigyegeyellátási igazolvány	Összesen	1612	540	0,3350	0,0981
	Alanyi jogon: I.-II. csoportú rokkantsági nyugdíj, baleseti nyugellátás	720	377	0,5236	0,0438
	Alanyi jogon: magasabb összegű családi pótlékban részesül	491	1	0,0020	0,0299
	Alanyi jogon: Egyéb jogcímen jogosult	214	105	0,4907	0,0130
	Méltányossági alapon	54	36	0,6667	0,0033
	Normatív alapon	133	21	0,1579	0,0081
Időskorúak járadéka		----	15	----	0,0000

Forrás: Polgármesteri Hivatal Szociális és Gyermekvédelmi Iroda

7. sz. táblázat: Személyes gondoskodás igénybevétele 2011.

Ellátási forma	Igénybevevők száma
Étkeztetés, ebből:	
- gépkocsival házhoz szállított:	277 fő
- saját részre elvivő:	328 fő
- helyben (idősek klubjában) étkező:	116 fő
Házi segítségnyújtás	151 fő
Házi segítségnyújtás és étkeztetés:	45 fő
Nappali ellátás idősek számára:	összesen 202 fő, átlag 168 fő napi igénybevevő
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás:	összesen 96 fő, átlag 68 készülék

Forrás: Területi Szociális Szolgálat

A kerület lakosságának negyede 60 év feletti.

A nyugdíjas korosztály és a nyugdíjban, járadékban részesítettek számát összevetve elmondható, hogy a kerület idős lakossága nem marad jövedelem nélkül. Ezt az is alátámasztja, hogy a jegyző mindösszesen 15 főnek folyósít időskorúak járadékát.

2010-ben az 1930-1939 között született korosztálynak a legmagasabb a képviselője a nyugdíjasok között, 5 105 fővel. A nyugdíjszerű ellátásban részesültek átlagos ellátása 2010-

ben 102 905.-Ft. Azonban a többség (az ellátásban részesülők 53,7 %-a) ennél alacsonyabb juttatásból él úgy, hogy a kerületben igen jellemző, hogy kertes családi házban maradnak egyedül idősök, és azt kell nyugdíjukból fenntartani. A nyugdíjasok között is leginkább rászoruló réteg volt 2012-ig a szociális ellátások tekintetében a rokkantnyugdíjasok köre, akiknek többsége 44-79 E Ft jövedelemből él. De e mellett az is kitűnik, hogy százalékos megoszlásban a legnagyobb csoport (13,6 %) 150 E Ft feletti nyugdíjjal rendelkezik, valamint hogy az átmenti segély jogosultságú jövedelemszint alatt (57 e Ft) a nyugdíjasok 9 %-a él.

A 62 év felettiiek alulreprezentáltak a segélyezetttek között.

Összességében tehát azt a következtetést vonhatjuk le, hogy a XVI. kerületben nem az a legjellemzőbb vonása az idős korosztálynak, mely általánosan elismert tény, hogy az idős kor szegénységgel jár. Természetesen oda kell figyelni az időskori elszegényedés problémájának kezelésére, és a rászoruló idősök támogatására, de nagyobb kapacitást lehet az egyéb ellátások (személyes gondoskodás), és támogató rendszerek fejlesztésére fordítani.

4. A XVI. KERÜLETI IDŐSELLÁTÁS BEMUTATÁSA

Az idősök szociális esélyegyenlőségének megvalósítása az idősellátás egyik kiemelkedő célkitűzése – a rájuk ruházott segítő tevékenység mellett.

Azonban az alapellátás intézményeinek az is feladata, hogy erősítse azokat a társadalmi szerepeket, mellyel az idős emberek helyüket megtalálhatják a mindennapokban. Kérdés csupán, hogy a feladat az, hogy régi tanító, bölcselő, tudásátadó szerepeiket erősítsük a generációk közötti szakadék csökkentésével, vagy abban segítsük őket, hogy feldolgozzák: a jövő már nemcsak az ő tapasztalataikra épül és ezért intézményeinknek elsődleges feladata e téren, hogy segítsenek abban, hogy az idős emberek új szerepeikre rátalálhassanak.

A helyi tapasztalat bizony azt mutatja, hogy e két iránynak meg kell férnie egymás mellett, és a szakembereknek személyre szabottan kell felismerniük, kinek mire van igénye, lehetősége, kit melyik irány motivál jobban.

Az idősellátás rövid története a kerületben

1970-ben kezdődött a szociális ellátórendszer kialakítása az első Öregek Napközi Otthonának átadásával, melyben 30 idős embernek nyújtottak segítséget. Ezzel egy időben három hivatásos gondozónővel és társadalmi tiszteletdíjas aktívával megkezdődött a területi gondozási munka: a területi étkeztetés és házi gondozás is.

1976 májusában adták át a II. sz. Öregek Napközi Otthonát, ami már a növekvő igényeknek megfelelően egy új korszerű intézmény volt Rákosszentmihályon, 40 fő nappali ellátásának biztosával, minden igényt kielégítően: barkács szobával, fektetővel, orvosi szobával, és egyben az Egyesített Szociális Intézménynek is otthont adott.

1978-ban 5 fő házi gondozónő látta el a területi munkát, majd a megnövekedett igények miatt 1987-ben gondozási körzetek kialakítása vált szükségessé, mert a segítségre szoruló idősök száma 374 főre emelkedett. Ekkor már 17 gondozónő dolgozott területen.

1989-ben a kerület nagyságát tekintve 28 házi orvosi körzet működött, ezáltal 28 hivatásos gondozónői állást kapott a szolgálat.

1990 júniusában az első Idősök Klubja korszerűtlensége miatt szükségessé vált az I.sz. Gondozási Központ és az I. sz. Idősök Klubja létrehozása Mátyásföldön, a Veres Péter út 109.sz. alatt, és egyben ez az épület lett a Területi Gondozás Központja is.

1991. január 1-től kerületünkben több bölcsőde is megszűnt, így lehetőség nyílt egy üres épületben újabb intézmény kialakítására. 1997-ig folyamatosan bővültek a gondozási központok és az idős klubok.

Jelenleg négy telephelyen 3 Gondozási Csoport működik és 4 Idősek Klubja várja az aktív időseket. Sajnos csak 200 férőhelyre van engedély, melyre jelenleg 212 klubtag van és folyamatos az érdeklődés. A gondozási csoportoknak 256 házi segítségnyújtására van kapacitásul. A konyha 500 adag ételt főz naponta, mellyel elérte az engedélyezett maximumot, de e mellett a területre szerződött szolgáltató által az igényeknek megfelelő adagszámú meleg ételt tudunk biztosítani a hét hat napjára. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében 80 készülék áll a kerület lakosai rendelkezésére.

2010 óta az idősek átmenti gondozóházi ellátása is biztosított.

4.1. KÖTELEZŐ ÖNKORMÁNYZATI FELADATOK

Az idősellátást érintő kötelező önkormányzati feladatok a Szoc. tv. határozza meg, mely alapján két köre a pénzbeli-természetbeni ellátások, illetve a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások.

Összességében elmondható, hogy a kerület igyekszik olyan színvonalon, és olyan elérhető módon nyújtani a szolgáltatásokat, hogy az idősek az Önkormányzat látókörében maradjanak, igényeik ismertek legyenek és ezen igényekre támaszkodva, reagálva szerveződjön meg az ellátás.

4.1.1. PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK

A pénzbeli és természetbeni ellátások között nincs olyan, ami kifejezetten az idős korosztályt célozná, ezért azokat az ellátásokat emeljük ki, melyeket jellemzően igénybe vesznek idősek, vagy amelyek közvetve az idősek életére befolyással lehetnek.

Időskorúak járadéka

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. Időskorúak járadékában részesül az a személy, aki

- *a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,*
- *az egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,*
- *az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.*
- *(2) Az (1) bekezdésben megjelölt reá irányadó nyugdíjkorhatár alatt a Tny.-ben szabályozott nyugdíjkorhatárt kell érteni.*

Átmeneti segély

A települési önkormányzat képviselő-testülete a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére a rendeletében meghatározott átmeneti segélyt nyújt

Átmeneti segély megállapítható gyógyszer támogatásként is, illetve az egészségbiztosítás által nem, vagy csak részben támogatott egészségügyi szolgáltatás díjaként, illetve az önkormányzat rendelkezésére álló készlet erejéig tűzifa formájában is nyújtható.

Átmeneti segély akkor állapítható meg, ha a kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (továbbiakban: nyugdíjminimum) 150 %-át, egyedül élő esetén annak a 200 %-át nem haladja meg. A jövedelemhatártól csak méltánylást érdemlő esetben lehet eltérni.

Közgyógyellátás

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás.

Közgyógyellátásra jogosult (az idős korosztályt is érintően) a rokkantsági járadékos, rokkantsági ellátásban részesülő személy, illetve akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem a nyugdíjminimum 200 %-át, egyedül élő esetén annak 250 %-át nem haladja meg, és a havi rendszeres gyógyító ellátás költségének mértéke a nyugdíjminimum legalább 25 %-a.

Lakásfenntartási támogatás

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a személyszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzintézeti kölcsön törlesztő részletéhez, a közösköltséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez nyújt támogatást A Szoc.tv.-ben meghatározott jogosultnak, és az adósságkezelési szolgáltatásban részesülő személynek.

A lakásfenntartási támogatást elsősorban természetbeni szociális ellátás formájában, és a lakásfenntartással összefüggő azon rendszeres kiadásokhoz kell nyújtani, amelyek megfizetésének elmaradása a kérelmező lakhatását a legnagyobb mértékben veszélyezteti.

4.1.2. SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ALAPELLÁTÁSOK

A XVI. kerületben az idősellátást jellemzően a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Területi Szociális Szolgálat végzi, négy telephelyen.

Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt.

A kerületben ennek módja:

- Az Idősek klubjaiba és az Értelmi Fogyatékok Nappali Ellátását igénybe vevők számára igény szerint biztosított, hétfőtől péntekig helyben fogyasztással, szombatra pénteki kiosztással dobozba csomagolt étel rendelhető.
- Saját részre elvitellel
- Ha azt egészségi vagy egyéb ok indokolja, kiszállítással.

Házi segítségnyújtás

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást.

Biztosítani kell az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését; az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést; a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

A jogszabály a napi maximum 4 óra gondozást teszi lehetővé, melyet szakképzett gondozók végeznek a kerület területén, valamint hétvégén tiszteletdíjas aktívák segítenek, a leginkább arra rászorulókat ellátásában.

Nappali ellátás – Idősek klubja

A nappali ellátás elsősorban a saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyre részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére.

Az idősek igényeinek megfelelően a Klub különböző programokat szervez részükre, melyhez a személyi és tárgyi feltételek rendelkezésre állnak. Szükség szerint egészségügyi alapellátást szervez, segítséget nyújt a szakellátáshoz való hozzájutásban, hivatalos ügyek intézésében. A nappali ellátás alkalmas a közösségi együttlétre, pihenésre, biztosított az ellátást igénybe vevők részére a személyes tisztálkodás, a személyes ruházat tisztítása, javítása, fodrász, pedikűr.

Idősek átmenti ellátása

Az idősek gondozóházába azok az időskorúak, valamint azok a 18. életévüket betöltött beteg személyek vehetők fel, akik önmagukról betegségük miatt vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni.

2010 júliusától a IV. kerületi Önkormányzattal kötött szerződés alapján az Őszi Fény Integrált Gondozási Központ szolgáltatásának igénybe vételével érhető el. 2011-ben 15 fő vette igénybe a szolgáltatást, hosszabb- rövidebb időre.

Az alábbi táblázatok bemutatják az alapellátás igénybevevőinek számát, megoszlását.

8. sz. táblázat: ellátást igénybevevők száma

Időpont Év	étkeztetésben részesül /fő	házi segítség- nyújtásban részesül /fő	étkeztetésben és házi segítségnyúj- tásban részesül /fő	ellátottak összesen /fő	Változás előző évhez
1994	681	54	155	890	
1995	710	56	194	960	+70
1996	892	54	154	1100	+140
1997	874	62	176	1112	+12
1998	894	60	146	1100	-12
1999	741	65	101	907	-193
2000	670	73	100	843	-64
2001	672	73	69	814	-29
2002	637	87	63	787	-27
2003	606	95	71	772	-15

2004	652	91	78	821	+49
2005	644	114	73	831	+ 10
2006	598	111	67	776	- 55
2007	651	117	67	835	+59
2008	691	109	59	859	+24
2009	629	99	54	782	-77
2010.	562	108	53	723	-59
2011.	560	106	45	711	-12
2012.					
03.31-éig	547	100	49	696	-15

Forrás: Területi Szociális Szolgálat

9. sz. táblázat: Alapellátás, ellátottak: szociális étkezés + házi segítségnyújtás + étkezés és házi segítségnyújtás

	férfi									nő									összesen
	0-5 éves	6-14 éves	15-18 éves	19-39 éves	40-59 éves	60-69 éves	70-79 éves	80-x éves	Együtt : férfi	0-5 éves	6-14 éves	15-18 éves	19-39 éves	40-59 éves	60-69 éves	70-79 éves	80-x éves	Együtt : nő	
1995	1	2	0	18	64	65	92	93	335	2	2	2	14	94	106	209	196	625	960
1996	2	4	4	30	82	69	124	92	407	1	5	7	31	81	157	210	201	693	1100
1997	2	4	7	25	76	87	100	85	386	1	2	4	30	94	138	219	238	726	1112
1998	2	7	3	17	77	94	103	77	380	3	7	2	33	113	132	207	223	720	1100
1999	2	9	1	9	56	56	102	85	320	3	3	2	21	89	118	213	140	589	909
2000	0	1	2	3	42	59	104	95	306	3	4	2	23	55	93	202	155	537	843
2001	0	2	1	8	59	55	99	70	294	2	6	4	15	59	102	175	157	520	814
2002	3	2	2	10	52	56	86	70	281	2	6	6	14	58	103	175	142	506	787
2003	0	3	6	12	56	54	75	60	266	3	5	6	14	61	117	157	143	506	772
2004	1	3	6	19	65	66	68	63	291	3	8	7	29	74	119	140	150	530	821
2005	1	6	3	13	48	82	76	73	302	0	4	6	30	77	118	145	149	529	831
2006	1	2	3	17	45	91	65	68	292	1	1	4	28	78	96	119	157	484	776
2007	1	3	5	21	75	81	79	63	328	1	1	0	33	95	105	131	141	507	835
2008	1	4	6	30	78	87	70	68	344	3	7	5	24	86	106	147	137	515	859
2009	4	4	3	30	89	86	68	51	335	3	5	6	29	84	91	106	123	447	782
2010	5	5	4	28	83	81	41	47	294	1	7	10	27	72	90	84	138	429	723
2011	6	8	3	24	80	87	53	47	308	2	3	8	31	79	83	72	125	403	711
2012 03. 31- éig	0	3	3	18	82	80	61	45	292	0	5	8	26	76	84	75	130	404	696

Forrás: Területi Szociális Szolgálat

10. sz. táblázat: Nappali ellátás (idősek) férőhelye és kihasználtsága

Időpon t Év	kihasználtság				Betöltött férőhelyszám össz.	Engedélyezet t férőhely szám össz.
	Veres P. út	János utca	Vidámvásár u.	Érsekújvári utca		
1995	59	66	66	60	251	150
1996	67	65	62	53	247	150
1997	61	60	61	54	236	150
1998	66	58	60	52	236	170
1999	62	62	60	52	236	170
2000	69	62	49	48	228	170
2001	65	62	49	49	225	170

2002	57	64	53	46	220	170
2003	58	69	52	43	222	170
2004	60	80	46	44	230	170
2005	55	87	56	42	240	170
2006	55	86	46	43	230	170
2007	56	77	46	42	221	200
2008	57	73	46	43	219	200
2009	55	73	53	35	216	200
2010	53	73	51	34	200	200
2011	52	73	45	32	202	200
2012. 03. 31- éig	53	75	43	29	200	200

Forrás: Területi Szociális Szolgálat

4.2. ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATOK

4.2.1. FÜTÉSI TÁMOGATÁS

2006 óta az Önkormányzat minden évben pályázati keret formájában nyújt támogatást a nyugdíjasoknak (és nagycsaládosoknak) a leghidegebb téli hónapokban, a fűtési költségek terhének enyhítésére.

11. sz. táblázat: A fűtési támogatásban részesülőkről

Fűtési szezón	Összes összeg		Nyugdíjas		Nyugdíjas, 65 év feletti	
	Összes összeg	Összes fő	Összes összeg	Összes fő	Összes összeg	Összes fő
2006-2007	5 472 000	457	3 630 000	303	1 668 000	139
2007-2008	7 312 000	457	5 424 000	339	3 104 000	194
2008-2009	6 656 000	416	5 024 000	314	2 768 000	173
2009-2010	6 864 000	429	4 832 000	302	2 672 000	167
2010-2011	6 368 000	398	4 336 000	271	2 464 000	154
2011-2012	3 920 000	245	2 624 000	164	1 440 000	90

Forrás: Szociális és Gyermekvédelmi Iroda

4.2.2. JELZŐRENDSZERES HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

A szolgáltatás 2004-ben indult próbaként. 2005-től Önkormányzati szerződés alapján működik a szolgáltatás. 2010-től nem kötelező önkormányzati feladat. Azonban a Képviselő-testület felismerve azt, hogy milyen nagy segítséget nyújt egy-egy esetben a szolgáltatás, állami támogatásra kiírt pályázat elnyerésével, nagymértékű saját forrás bevonásával tovább biztosítja, 80 készülék használatával.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell az ellátott személy segélyhívása esetén az ügyeletes gondozónak a helyszínen történő haladéktalan megjelenését;

a segélyhívás okául szolgáló probléma megoldása érdekében szükséges azonnali intézkedések megtételét; szükség esetén további egészségügyi vagy szociális ellátás kezdeményezését.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele szempontjából szociálisan rászorult az egyedül élő 65 év feletti személy; az egyedül élő súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy; vagy a kétszemélyes háztartásban élő 65 év feletti, illetve súlyosan fogyatékos vagy pszichiátriai beteg személy, ha egészségi állapota indokolja a szolgáltatás folyamatos biztosítását.

12. sz. táblázat: Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők

	Igénybevevők átlagos havi száma	Jelzések átlagos havi száma	Év folyamán kikerültek száma / fő	Év folyamán összes riasztás száma / fő	Krízis helyzet
2005. III.hó-tól	44	6	5	59	15
2006	73	14	6	167	43
2007	73	16	14	187	45
2008	81	10	9	117	27
2009	80	14	14	162	19
2010	67	9,1	31	110	24
2011	69	6,3	24	76	11

Forrás: Területi Szociális Szolgálat

4.2.3. NYUGDÍJASOK SEGÍTŐ SZOLGÁLATA

A Nyugdíjasok Segítő Szolgálatának szolgáltatásai nyugdíjasok számára nyújthatók.

A Nyugdíjasok Segítő Szolgálatának

- Biztosítja a háztartásban nyújtott, szakembert nem igénylő kisebb javítási munkák elvégzését,
- biztosítja a házi gondozó szolgálat és a támogató szolgálat feladatkörébe nem tartozó otthoni segítségnyújtást,
- szakembert igénylő javítási munka esetén tájékoztatást ad megfelelő referenciával rendelkező szakemberekről,
- kapcsolatot tart a Budapest Főváros XVI. kerület Közhasznú Szolgáltató Szervezettel, szükség esetén megrendeli a munkát,
- szállító szolgáltatást nyújt, elsősorban egészségügyi ellátás igénybevételehez.

A szolgáltatást az erre a célra használt telefonszámon (kék szám), vagy az intézmény munkatársai felé való szóbeli jelzéssel lehet igényelni.

2007 szeptemberében kezdte meg működését a Szolgálat. 2009 márciusától a mozgásukban kissé korlátozott idős emberek orvoshoz illetve szakrendelésre szállításával bővült a szolgáltatás.

A szolgáltatásról a kezdetekkor minden létező fórumon tájékoztattuk az időseket. Azóta a megcélzott csoport tud a szolgáltatásról, és egyre nagyobb körben veszik igénybe.

13. sz. táblázat: Nyugdíjasok Segítő Szolgálatának igénybevétele

	Ház körüli segítségnyújtás száma	Szállító szolgálat száma	Összesen	Igénybevevő (fő)
2007	150	---	150	72
2008	786	---	786	128
2009	987	317	1304	224
2010	1200	620	1820	322
2011	1050	780	1830	387

Forrás: Területi Szociális Szolgálat

4.2.4. KATTINTS NAGYI! PROGRAM

A Területi Szociális Szolgálat szervezésében 2011 –ben kezdődő program, melynek keretében a nyugdíjasok alap és haladó szinten megtanulhatják a számítógép és internet kezelést. Az Oktatás iskolákban zajlik, ahol eleve rendelkezésre áll az infrastruktúra az oktatáshoz.

Országos felmérés szerint az idősek 75%-a nem használ internetet, holott a mai világban már szinte elengedhetetlen, ha azokra a dolgokra gondolunk, amik az időket érintik, akár ügyintézésről, akár ár-összehasonlításról, utazásszervezésről, menetrend – információról, vagy a távoli gyerekekkel, unokákkal való kapcsolat-tartásról legyen szó.

Az érdeklődés akkora, hogy előjegyzésbe kell venni a tanulni vágyókat. 2011 szeptemberétől év végéig 122 fő részesült oktatásban. A legidősebb résztvevő 1927-es születésű, a legfiatalabb 1968-es.

A program 2011. évi költsége 2 598 e Ft.

14. sz. táblázat: Kattints nagy! program igénybevevői

ellátás típusa	össz. igénybevevő fő	65 év feletti		
		férfi	nő	összes
2011. dec. 31-ig	122	27	14	41
2012. jan.1- máj.31-ig	261	30	211	241
Összes jelentkező	383	57	225	282

4.2.5. NAGYI, MONDJ EGY MESÉT! PROGRAM

A Polgármesteri Hivatal szervezésében és összefogásával, a kerületi óvodák bevonásával 2012-ben induló program. A kerület nagymamáit és nagypapáit, az időseket és idősedőket arra buzdítjuk, hogy a kerület óvodáiba ellátogatva az alvás előtt mesét mondjanak a gyerekeknek. Ezzel a legkisebbek és az idősebb korosztály közötti kapcsolatot építjük, valamint lehetőséget adunk az időseknek a sikerélmény átélésére, és arra, hogy meséiken keresztül hagyományt, szokást adjanak át, „oktassák” a kicsiket a régi élet sajátosságaira.

4.2.5. KARITATÍV EGYESÜLETEK PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGE

Az Önkormányzat az Egészségügyi és Szociális Bizottság döntése alapján pályázati úton támogat karitatív egyesületeket. A pályázat célja minden évben a testi-lelki egészségmegőrzés, illetve állapot felmérés, javítás, valamint betegség-megelőzési tevékenység. A pályázati keret az utóbbi években 1 500 E Ft.

Több szervezet olyan szabadidős programokra (kirándulás, fürdő látogatás) kap így rendszeresen támogatást, melyen tipikusan az idős, vagy idősedő korosztály vesz részt. Ilyenek pl. az R+Á Egyesület, HONSZ helyi szervezete, Cinkotai Nyugdíjas Polgárok Köre, Sashalmi Ingatlan-tulajdonosok Egyesülete.

4.2.6. EGYÉB, AZ IDŐSEKET TÁMOGATÓ TEVÉKENYSÉGEK, NÉPSZERŰ PROGRAMOK

Idősek Világnapja rendezvényei

Az ENSZ által kitűzött naphoz, október 1-jéhez közel eső időpontban a Területi Szociális Szolgálat szervezésében, az Önkormányzat anyagi támogatásával az Erzsébetligeti Színházban egy ingyenes ajándékműsorral, és szerény fogadással kedveskedünk a kerület időseinek, elismerve mindazt, amit nekik köszönhetünk. Ez a hagyomány már hosszú évekre visszanyúlik. A program szervezésében fontos elv, hogy a műsor szervezése az idősek bevonásával történik: jelzik igényüket, hogy milyen műfajú művészeket látnának szívesen, és az intézmény természetesen ezt figyelembe véve szervezi a műsort. Az elmúlt néhány év meghívott művésze volt R. Kárpáti Péter (műsorvezetőként), Czető Zsanett (műsorvezetőként), Keresztes Ildikó, Böröczky József, Horváth Zoltán és zenekara, (a 100 tagú cigányzenekarból), Nádas György, Tóth Vera, Várkonyi Szilvia, Szőke András, Kőkény Attila, Bodi Gusztis és Bodi Margó.

A programon rendszeresen 500 fő feletti nyugdíjas vesz részt. A ráfordítás évente 1 800 e Ft körüli.

A Szeretet és Hűség Napja rendezvény

A program jellegéből adódóan (a házassági kor kitolódásával) elsősorban az idősebb, vagy középkor feletti házaspárokat érinti a program. Minden évben, az akkor 25., 30., 35., 40., 45., 50. és 50. év feletti házassági évfordulójukat ünneplőket várják ezen a napon az Erzsébetligeti Színházba, ahol a házaspárok, családjukkal, meghívott vendégeikkel, barátaikkal ünnepelhetik évfordulójukat. A házassági hűségeskü ünnepélyes megújítását emléklappal igazolják. Ünnepi műsorral, díszvacsorával és zenés mulatsággal tesszük emlékezetessé ezt a napot. Neves fellépő-művészek teszik értékesebbé az estét, mint például: Nagy Ibolya, Kovács Éva, Boda Márton Mihály, Nemcsák Károly, Monori Tamás, Bagi-Muharay népművészeti együttes, Zseton együttes, Tóth János és Várkonyi Szilvia páros, Csonka András és a Boudou együttes. Az ünnepséget 2007 óta rendezi meg az Erzsébetligeti Színház és a Területi Szociális Szolgálat közösen. 2011-ben 29 pár vett részt a rendezvényen, közülük 40 fő 65 év feletti. A korábbi években is hasonló adatok a jellemzőek.

Korosztályok közötti kapcsolat

A Nyugdíjas Klubok nagy hangsúlyt fektetnek a korosztályok közötti kapcsolat fenntartására, kialakítására. Ennek keretében hagyománnyá vált, hogy *ünnepek alkalmával* a kerületi iskolák, óvodák szervezésében gyermekek jönnek műsort adni az időseknek, és rendszerint saját készítésű ajándékkal is kedveskednek. Az általános iskolák felsőbb osztályainak tanulói pedig alkalmanként látogatják az időseket, mindegy „nagyszülő-unoka” viszont kialakítva. Ezzel lehetőséget adnak az időseknek tapasztalataik, tudásuk átadásában, illetve a gyerekeket is közelebb hozza a program az idősekhez, problémáik, életfelfogásuk, viselkedésük, mentalitásuk megértéséhez.

Az évenkénti Idősek Világnapja alkalmával a *Rácz Aladár zeneiskola* növendékei ingyenes fellépéssel köszöntik az időseket.

2010-től a XVI. kerületben lévő *Szerb Antal Gimnázium* tanulói héthavonta 1 órát speciálisan időseknek való tornát tartanak. A foglalkozás alatt a diák segíti az idős klubtagot (párban) a mozgásban. A kezdeményezés erősíti a diákok szolidaritását, empátiáját, és minden résztvevővel megismerteti a másik korosztály „valódi én-jét”.

Kerületi Egészségnapok, szűrő programok

Az Önkormányzat és a XVI. kerületi Kertvárosi Egészségügyi Szolgálat évek óta rendszeresen megrendezendő programja a méltán népszerű Egészségnap. Ennek keretében az egészséges életmódot előtérbe helyező előadások, bemutatók, családi programok várják az érdeklődőket, valamint ingyenes szűrő vizsgálatokon vehet részt a lakosság. Amennyiben a szűrő vizsgálat eredménye azt indokolja, a szakemberek tanácsadásban részesítik az érintetteket, és helyben időpontot foglalhatnak a szakellátás rendeléseire. A szűrések nagyon népszerűek az idősebb korosztály körében is.

A sport és az idősök

A XVI. kerület vezetése nagy hangsúlyt fektet az egészséges életmód jegyében a sport népszerűsítésére. Sportlétesítmények szépülnek meg, és újak épülnek, lehetőséget adva az aktivitásra.

Az idősök klubjaiban nemcsak a mozgásra buzdítják a tagokat, hanem színes programokkal igyekeznek közelebb hozni a sportot, sportos életet.

A Veterán Olimpikonok Klubjának volt sportolója például legutóbb a vízilabda múltjáról és a felkészítés mikéntjéről mesélt.

5. AZ IDŐSEK BEVONÁSA A XVI. KERÜLET ÉLETÉBE

5.1. IDŐSÜGYI TANÁCS

Budapest Főváros XVI. kerület Önkormányzatának Képviselő-testülete 169/2007. (III.21.) számú határozatával létrehozta a XVI. kerületi Idősügyi Tanácsot, mint konzultatív, véleményező, javaslattevő szervet. Véleménye kikérhető az idősök életkörülményeit közvetlenül érintő döntésekhez, az időskorúak érdekeinek védelme, a korosztályra jellemző szükségletek kielégítése, illetve az ezzel foglalkozó szervek véleményének közvetítésére az önkormányzat felé, az Idősök Világnapja megünneplésével kapcsolatban, és az idősök megbecsülésének fokozása tárgyában. Elnökének a Képviselő-testület a kerület egyik idős, méltán elismert díszpolgárát jelölte.

6. A XVI. KERÜLETI IDŐSÜGYI SZERVEZETEK

Cinkotai Nyugdíjas Polgárok Köre

Közösségi Civil Házak működtetnek a kerületben. Igyekeznek összefogni a Cinkotán élő idősöket. Egészségmegőrzéssel, egészséges életmóddal kapcsolatos, és a kulturális életet felpozícióba hozó programokat szerveznek. Évi 3-4 alkalommal bált tartanak, mely az aktív közösségi életet segíti.

Árpádföldi Közösségi Egyesület

Eredendően nem idősügyi szervezet, de tagsága mára elsősorban az idősödő, 50-60 éves korosztályból tevődik össze, de a generációk közötti kapcsolattartás jegyében programjaikra elhívják az unokákat. Tevékenységük hagyományörzés (ünnepekhez kapcsolódóan programszervezés), kulturális programok szervezése (pl. Irodalmi Est, Asszonykórus), egészségmegőrzésként kirándulásokat, szabadtéri programokat szerveznek. Az Egyesület által használt épület helyet ad Bab-mama klubnak, Ringatónak is, ezzel a fiatalabb korosztály beemelhető tevékenységükbe, és talán utánpótlást jelenthet a tagság számára.

Rákosszentmihály és Sashalmi Nyugdíjas Baráti Kör

Egy kerületi lakos hívta életre, barátai segítségével. Önszerveződés formájában közös programokat szerveznek, és igyekeznek hagyományt teremteni tevékenységeikhez. Céljuk a hagyományok ápolása és a kulturális élet összefogása a nyugdíjasok körében.

SITE Diabetes Klub

Tagsága elsősorban idősekből, idősödőkből áll, illetve programjaikon főként nyugdíjasok vesznek részt. Az egészségmegőrzés, egészséges életmód a fő célkitűzésük. Ennek keretében klubnapjaikon uzsonna mellett meghívott vendégekkel ismeretterjesztő előadásokat tartanak.

Országos Nyugdíjas Polgári Egyesület

Országos, de a kerületben működő polgári, konzervatív, nemzeti, keresztény értékeket valló szervezet. Az Egyesület célja ezen értékrend megőrzése, képviselése, illetve az érdekképviselés.

Fontos számukra a demokrácia, a jogszerűség, a humánus, a szolidaritás hirdetése, elősegítése, a generációs párbeszéd folyamatossága.

A kormányzat és az önkormányzatok tisztségviselőivel való párbeszédet célként tűzték ki. Tevékenységük a szociális segítségnyújtás, családsegítés, kulturális tevékenység és kutatás köré épül.

Rendszeres programjaikon támogatják a fiatalokat (pl. fiatal író könyvbemutatója, fotókiállítás), vagy értékrendjükkel összhangban előadásokat, beszélgetéseket szerveznek, melyen meghívott vendégeik révén széleskörű tájékoztatást nyújtanak. Ezen alkalmakat használják az Önkormányzattal való kapcsolattartásra is, mivel vendégeik sokszor önkormányzati képviselők, intézményvezetők.

7. STRATÉGIAI TERVEK, CÉLKITŰZÉSEK

7.1. JÖVŐKÉP

A XVI. kerület vezetése fontosnak tartja azt az alapelvet, hogy az idősök azok, akik saját problémájukat, igényeiket leginkább ismerhetik. Ezt szem előtt tartva továbbra is fenntartjuk azt, hogy örömmel fogadjuk az idősök kezdeményezését, véleményét, akár szervezett formában valamely idősügyi szervezeten keresztül, akár egy - egy egyén vagy kisebb csoport megszólalásaként.

A jelenleg biztosított lehetőségek is az idősök igényeire reagálva jöttek létre, a továbbiakban is azt a gyakorlatot követve szeretnénk fejleszteni az ellátásokat, szolgáltatásokat.

Így tehát a stratégiai célkitűzések nem feltétlenül konkrét feladatokat határoznak meg, hanem inkább azokat az irányokat, amelyekre figyelünk, amelyeket szem előtt tartva találunk választ a felmerülő igényekre, problémákra, speciális élethelyzetekre.

Jövedelem-biztonság

Az önkormányzat nem tud hatással lenni a nyugdíjasok és az idős korosztály rendszeres jövedelmének alakulására, szinten tartására. Célként azt tudjuk kitűzni, hogy a segélyezési rendszer kialakításakor a jövőben is kiemelten figyelünk a szegényebb rétegen belül az idősök igényeire, problémáira. E mellett a probléma helyi szinten kedvezményekkel kezelhető. Ilyen a kerületben a *Kertváros Kártya* biztosítja, mely a lokálpatriotizmust erősítő, és a kertvárosi

kis- és középvállalkozókat támogató vásárlási konstrukció. A Kártya a kerületi polgároknak 8-15 százalékos kedvezményt biztosít a programhoz csatlakozott helyi vállalkozásoknál.

Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés

A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetősége többsíkú. Jelenti, hogy akinek szüksége van bármely közszolgáltatásra, az tudjon a lehetőségekről, rendelkezzen megfelelő információval. Jelenti azt, hogy azt lakóhelyéhez legközelebb, akadálymentesen tudja igénybe venni. És jelenti azt is, hogy azt a szolgáltatást kapja meg, ami számára a legmegfelelőbb.

Az önkormányzat és intézményei feladata az saját maga által nyújtott ellátások mindenki által való hozzáférhetőségének megteremtése, valamint az egyéb ellátásokhoz való hozzájutásban segítségnyújtás. Előbbinek eszköze *az igényekre való reagálás, a szolgáltatások fejlesztése* – jelenleg a nappali ellátás szorul e téren fejlesztésre, ahol az ellátottak száma megegyezik a lehetőségekkel, a többi ellátás esetén új ellátottak jelentkezése nem okoz gondot. Utóbbival a feladat az információnyújtás, és szükség esetén segítségnyújtás az ügyintézésben.

Az Önkormányzat az információkat igyekszik eljuttatni a kerület lakosaihoz, idős népességéhez az által, hogy a változásokról, újdonságokról a kerületi újságon keresztül híradást ad, valamint a szolgáltatások ismertetésére megjelentette a XVI. kerületi Szociális Kalauzt.

Az idősök társadalmi szerepvállalása

Az idős, de még aktív lakosságot ösztönözzük a civil életre, a lehetőségek feltárására. Ennek teret adnak a minden település-részen elérhető Közösségi Házak.

Szorgalmazzuk az idősügyi szervezetek, időseket összefogó kezdeményezések aktív működését.

Az idősök aktivitását példázza, hogy a Nyugdíjasok Segítő Szolgálatának azon munkatársai, akik a szolgáltatás megkezdésekor kerültek alkalmazásba, önmaguk is nyugdíjasok.

Család szerepének hangsúlyozása

A család az elsődleges kisközösség, melyben az egyén szocializálódik. Idős korra a szerepek felcserélődnek, és az idősök nyújtják azt a háttérrel, támaszt, amit korábban ők kaptak. Ahogy az idős korban segítségre van szükség szintén a család az az elsődleges közeg, ahonnan ezt remélhetjük. A feladat e téren kettős: az idősökben erősíteni azt, hogy családjuk számít rájuk, megtalálhatják feladatukat, helyüket ebben a közösségben. Valamint a családokat közelebb hozni idős rokonaikhoz, például olyan családi programok szervezésével, melyeknek középpontjában az idős ember áll. (pl.: nyílt nap az idősök klubjaiban)

Felkészülés az idős korra

Minden, ami az életben előkészületlenül éri az embert, mélyebben vagy keményebben sújtja. Sokmindenre felkészülhetünk, mindenekelőtt olyan dolgokra, melyeket tapasztalati úton ismerünk. Ilyen az öregedés is. Kérdés, hogy készülhetünk fel rá?² Fel kell készülnünk anyagiilag, ha tehetjük öngondoskodás formájában; mentálisan, az új szerepek befogadására, és megélésére, valamint a veszteségek szép megélésére; egészségünk eltérő ütemű romlásra, testünk átalakulására;

Egyéni szinten a növekvő élettartam a most idősödő korosztály saját életében jelentkezik. Számíthatnak rá, hogy tovább élnek, mint szüleik, nagyszüleik. Így azt a képet, ami bennük élt az idős korról, annak hosszáról, felül kell vizsgálniuk.

² Fritz Riemann: Az öregedés művészete, 41.o., Helikon Kiadó,

Önkormányzati szinten ez azt jelenti, hogy fel kell készülni a teljesen új igényekre az ellátó-szolgáltató területeken, szem előtt tartva azt a fontos tény, hogy a meghosszabbodott idős kor akkor élvezhető igazán, ha azt egészségben töltik.

Élethosszig tartó tanulás

Jelenleg folyó program a Kattints nagy (4.2.4 pontban), mely az idősök képzését, oktatását célozza meg kerületi szinten. Amennyiben olyan igény mutatkozik, mely az Önkormányzat vagy intézményei szervezésében és közreműködésével megvalósíthatóak, azt támogatjuk.

Informális utak elősegítése

A szervezethez kötődő segítség mellett igen fontos a saját források feltárása, azok használata, a kapcsolati tőke felismerése. (család, barátok, szomszédság, régi kollégák, stb.) Segítséget tudunk nyújtani – elsősorban az alapellátási intézményeken keresztül (Területi Szociális Szolgálat, Napraforgó Családsegítő Szolgálat) annak erősítésében, hogy az idős ember képes legyen felismerni és használni a környezete adta lehetőségeket. Ezek az informális utak megkönnyíthetik a mindennapi életet, új ismereteket hozhatnak, így segítve az aktív életet, illetve a szájpropaganda működésével első kézből kaphatnak hiteles információt a lehetőségekről, szolgáltatókról, azok milyenségéről.

Az önkéntesség szerepe

Az önkéntesség az egyik könnyen megvalósítható módja annak, hogy az idősödők és idősök aktív szerepet vállaljanak a közösség életében, ez által megtalálva helyüket, és az időskori élet értelmét.

A kerületben élen jár e téren a Magyar Vöröskereszt helyi szervezete.

Eddigi eredmények, szolgáltatások fenntartása, fejlesztése

Mint ahogy a jelenleg működő szolgáltatásokat valós igények hívták életre, azokat lehetőségeihez mérten az önkormányzat fenntartja, fejleszti, a jövőben is biztosítja. A továbbiakban is elsődleges szempont a jogszabályi megfelelés mellett a tényleges problémák kezelése, helyben elérhető módon, a speciális helyi igények szerint.

Tovább folytatjuk az idősök által kedvelt programok szervezését, évről-évre.

Az idős lakosság folyamatos bevonása a jövőkép alakításába

Az előző pontot kiegészítve természetesen adódik, hogy nemcsak a szolgáltatások, hanem minden, az idősöket érintő terület alakításába, fejlesztésbe szeretnénk bevonni a lakosságot. Szívesen fogadjuk kezdeményezéseiket. A folyamatosság abban nyilvánul meg, hogy egy-egy időszakot csak a kitűzött célok időben való teljesítése szempontjából tekintünk végpontnak, egyébként a mindennapi életben folyamatosan igényeljük a közös munkát, az ötleteket, és a megvalósítás kritikáját.

7.2. EGYÜTTMŰKÖDÉSI LEHETŐSÉGEK

Idősügyi civil szervezetekkel

Az együttműködésre az Önkormányzat nyitott. A minél aktívabb kapcsolat az idősügyi szervezetek jelentkezésén múlik, a lehetőséget az Önkormányzat megadja, és várja az aktív munkában részt venni kívánó szervezetek jelentkezését, javaslatait.

A civilekkel való kapcsolat jelenleg is élő, mely összefügg az önkéntességgel is: A Magyar Vöröskereszt helyi szervezete évenként ingyenes egészségügyi szűrővizsgálatot végez a

klubokban (vércukorszint mérés, koleszterinszint mérés, hallás és látásvizsgálat, vérnyomás ellenőrzés), az egészséges életmódról szóló előadással összekötve.

A Nagycsaládosok Egyesülete helyi szervezetének egyik tagja önkéntes gondozási segítséget végez a területen.

Több civil szervezet támogatja rendszeresen a rászoruló időseket ruha- és élelmiszer-adományaival.

Ágazatok között, az idősök érdekében

Az idősekről való gondoskodás összetett feladat, több tényező összhatásából alakul ki.

Amikor ágazatközi együttműködésről van szó az időspolitika kapcsán, akkor mindenki automatikusan az egészség-politika és a szociálpolitika kapcsolatára gondol. Mindez valóban igen fontos, és a jelentős feladat. Ehhez mértén nagy múltat tekint vissza, és jól működő kapcsolatokra épít.

Kevésbé kézenfekvő, a kerületben azonban már gyakorlati tapasztalatokat magáénak tudható, oktatási-művelődési területtel való együttműködés. Az együttműködés fenntartása abban áll, hogy a JÖVŐKÉPben említett élethosszig tartó segítséget célzó programokban az oktatási terület közreműködik, biztosítja az infrastruktúrát.

A foglalkoztatáspolitikai kapcsán kerületi szinten azt teheti meg az Önkormányzat, hogy példát mutat az idősök foglalkoztatásának lehetőségére.

Egyházakkal

Az egyházakhoz tartozás a vallás gyakorlásának lehetősége mellett a társas kapcsolatok, a közösségben való szerepvállalás, az önkéntesség színterei. Egy olyan közeg, mely az idősöknek általában az élete részét képezi. Ezért a stratégiai célok megvalósításában támaszkodnunk kell rájuk, illetve forrásként kell használni az idősök ügyeivel kapcsolatban.

Generációk között

Az idősök és a középkorúak, fiatalok közötti kapcsolat segítése elsősorban egyéni szinten fontos, az adott családok életének segítségével. Nagyobb szerep vállalható a gyermekek korosztályával való kapcsolat kialakításában. Ez a korcsoport fogékony, előítélet-mentes. Ha meg tudjuk valósítani, hogy közelebb hozzuk hozzájuk az idősök korosztályát, akkor esélyt adunk annak, hogy felnőve is tisztelni, szeretni fogják saját időseiket, és ez által a társadalom idős rétegeihez való hozzáállásuk is kedvezőbb lesz a manapság tapasztalható előítéletes, mellőző magatartásnál, ez által megvalósítva a jövő nemzedékének szemléletformálását. Mindez az idősellátó intézmény és az iskolák, óvodák együttműködésének, kapcsolatának továbbvitelével, más színterekre emelésével valósítható meg.

7.3. A CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK ESZKÖZEI

Az Önkormányzat a megvalósításban elsősorban az intézkedései útján, intézményei az aktív tevékenységükkel vállalnak szerepet.

A megvalósítás eszköze a Képviselő-testület képviselőinek és bizottságainak kezdeményező, újító javaslatai, a civil szervezetek, egyházak tevékenysége, valamint maguk, az idősök és idősebbek tevékenysége, szerepvállalása.

Mivel 2012 az aktív idősebbek és a nemzedékek közötti szolidaritás európai éve, figyeljük azokat a lehetőségeket, melyek az EU-ból erednek, és segítik megvalósítani a tereket.

A stratégia felhívja a figyelmet arra, hogy a konkrét időspolitikai intézkedések, illetve az azokat végrehajtó munkák nem elegendőek a stratégiai célok megvalósításához.

Szükséges és elengedhetetlen az érintett csoport aktív szerepe, szándéka az életminőség javítására, és mindennek kinyilvánítása.

Ezért a stratégia megalkotói felszólítják a XVI. Kerület idős és idősödő lakosságát, idősügyi és civil szervezeteit, hogy az ön- és érdekérvényesítés keretében éljenek kezdeményezési lehetőségükkel!

KIVONAT

**KÉSZÜLT AZ EGÉSZSÉGÜGYI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG
2012. MÁJUS 7-ÉN MEGTARTOTT 7. SZ. NYÍLT ÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVÉBŐL**

3. Napirendi pont:

Időügyi Stratégia elfogadása

**A Bizottság az alábbi határozati javaslatot fogadta el:
97/2012. (V. 07.) E.Sz.B. határozat:**

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének Egészségügyi és Szociális Bizottsága javasolja Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének, hogy alkossa meg az Időügyi Stratégiát.

Szavazás eredménye: 7 igen, egyhangú

Határidő: 2012. május 9-ei Képviselő-testületi ülés

Felelős: Dr. Varga János, az Egészségügyi és Szociális Bizottság elnöke

Budapest, 2012. V. 7.
(a jegyzőkönyv dátuma)

Dr. Varga János
bizottsági elnök
sk.

Kratofil Zita
jegyzőkönyv hitelesítő
sk.

A kivonat hiteleül:

Adonics Erzsébet
szociális ügyintéző

A kiállítás dátuma
2012. V. 8.